

Kan jij grensoverschrijdend gedrag van leerlingen melden?

JOS WOUTERS

Te vaak hoor ik een stilte aan de telefoon wanneer ik aangeef dat onderwijspersoneel het wettelijk¹ recht heeft om grensoverschrijdend gedrag van leerlingen te melden. Dergelijk gedrag is trouwens niet beperkt tot leerlingen alleen. Gelijkaardig gedrag van ouders, bezoekers, leveranciers, inspecteurs... kan je ook melden.

WAT EN DOOR WIE?

Onder grensoverschrijdend gedrag verstaat de wet pesterijen, fysiek of psychisch geweld of ongewenst seksueel gedrag op het werk. In dit artikel hebben we het louter over onrechtmatig gedrag van alle personen die geen collega-personeelslid zijn. Het gaat dus over gedrag van 'derden'.

WAT MOET EN WAT MAG JE MELDEN?

Ben je het slachtoffer van onrechtmatig gedrag? Meld dan in een geschreven document alle gegevens over het voorval: de datum, de plaats, wie de derde was en welke relatie je met deze persoon hebt. Je bent niet verplicht je eigen identiteit mee te delen. Soms kan het wel interessant zijn om dit te doen voor toekomstige informatie achteraf. Aan jou de keuze. Aanvullend kan je ook andere gegevens laten noteren: je emotionele toestand, de eventuele voorgeschiedenis, de stappen die je hebt ondernomen om het gedrag te ontkomen, een eventuele herhaling van het gedrag...

Voor de melding kan je terecht bij een vertrouwenspersoon als de meest toegankelijke, bevoegde persoon. Bij ontstentenis van een vertrouwenspersoon kan je het incident melden bij de leidende interne preventieadviseur wanneer de preventieadviseur psychosociale aspecten extern is. Deze melding in het register is geen verzoek tot tussenkomst in een individueel geval.

REGISTER? WELK REGISTER?

Alle meldingen maken deel uit van het register van feiten van derden. Het register is een preventiedocument. Aan de hand van het register kunnen alle beleidsbetrokkenen zich een beeld vormen van de aanwezigheid van dergelijke incidenten in de instelling. Hoe vaker een incident gemeld wordt, hoe juist er het zicht op de ernst van het probleem. Zo kan het schoolbestuur en/of de directie efficiënter de nodige (collectieve) preventie-maatregelen treffen tegen dergelijk gedrag.

Dit register mag noch verward worden met, noch vervangen worden door het melden van incidenten in het leerlingvolgsysteem. Dat is een pedagogisch instrument, gericht op de leerlingen, dat toegankelijk is voor alle betrokken personeelsleden. Het register van feiten van derden beoogt het arbeidswelzijn van het personeel en is enkel toegankelijk voor preventiebevoegden.

WAT DAARNA?

De meldingen worden mee opgenomen in de jaarlijkse evaluatie van het psychosociaal beleid door het schoolbestuur/de directie. Zo komen alle meldingen op een anonieme en collectieve wijze ter sprake in het Comité Arbeidswelzijn². De vaststellingen worden mee opgenomen in het Globaal Preventieplan en het Jaarlijks Actieplan met de passende maatregelen om dergelijk gedrag te voorkomen.

Elke melding in het register is een stap vooruit in de aanpak van onrechtmatig gedrag in onderwijs.

ONDERSTEUNING NA GEWELD?

Personeelsleden die het slachtoffer zijn van geweld door derden lopen het risico op blijvende, ziekmakende stresssymptomen. Wanneer de interne opvang door de instelling ontoereikend is, hebben deze slachtoffers recht op de nodige, passende psychologische ondersteuning van gespecialiseerde diensten. De directie moet het personeel op de hoogte brengen van deze mogelijkheid. Eventuele kosten niet gedragen door de sociale zekerheid komen ten laste van het schoolbestuur.

OP DE AGENDA:

Hoe zit het met het onthaal van nieuw personeel? Zijn hun werkpostfiches in orde? Wie zorgt voor het onthaal? Krijgt COC de kans om zich voor te stellen aan deze personeelsleden? Kan COC haar woordje doen op de eerste personeelsvergadering van het nieuwe schooljaar? We zitten in de helft van het mandaat. Wat loopt goed en wat kan beter? Verloopt het Globaal preventieplan zoals gepland? Het nieuwe schooljaar kan de aanleiding zijn om de werking van het Comité te herbekijken.

1 Arbeidswelzijnswet van 4 augustus 1996, art. 32quater, §1, 3de lid, 3° en Welzijnscodex art. I.-3

2 Alle overlegorganen bevoegd voor arbeidswelzijn zoals het CPBW, BC, ABOC, TOC, HOC, LOC...